

Asia: VN/18003/2024

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (lupamääräysten tarkistamismenettely)**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Näkemyksenne ympäristönsuojelulakiin lisättäväksi ehdotettavasta lupamääräysten tarkistamismenettelystä (uusi 71 §)?**

#### **Vad är er åsikt om det förfarande för översyn av tillståndsvillkoren som enligt propositionen ska tas in i miljöskyddslagen (den nya 71 §)?**

Puhtaan meren puolesta ry. pitää hyvänä 2015 kumotun 71§ mukaisen tarkistamismenettelyn palauttamista ympäristönsuojelulakiin.

Koska lakiehdotus myös yhdistyksen mukaan koskettaa päästöjä veteen pidämme tarpeellisena tämän muutoksen arviointia suhteessa Vesipuidedirektiiviin, sillä Suomen lainsäädäntö ei nykyään riittävällä tavalla pane toimeen VPD 11 artiklaa. Vaikka vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 24§: ssä säädetään asianomaisten lupien tarkastelun olevan yksi vesienhoidon toimenpideohjelmaan sisällytettävistä toimenpiteistä, kansallinen lupalainsäädäntö ei tätä riittävällä tavalla mahdollista. Ympäristönsuojelulaissa luvan muuttamisen perusteita ei ole nimenomaisesti kytketty vesienhoidon tavoitteisiin ja VL (Vesilaki) on vielä tätäkin ongelmallisempi asettaessaan korkean kynnyksen voimassaolevien vesilupien muutettavuudelle.

Kertaluonteinen perustelluista syystä määrätty tarkistaminen on siis uudessa 71§ tarkoitus rajata koskemaan lupamääräyksen päästöraja-arvoja, siis myös päästöjä veteen – tämä ei selviä perustelussa osassa riittävästi. Vai onko tarkoitus nyt vastata komission VPD:n rikkoomusmenettelyyn uudella lain valmistelulla ja vesipäästöt rajattaisiin tästä uudesta 71§ pois?

Jos uutta 71§ on tarkoitus käyttää päästöjen seurannan apuvälineenä omavalvonnan rinnalla, tulee riittävän usea ja pidempi kestoinen tarkistamismenettely olla käytössä. Nyt kertaluonteisena tarkistamisena ei välttämättä pystytä arvioimaan kumulatiivisia pitkäaikaisia ympäristövaikutuksia.

Jos hakemusvaiheessa arvioidaan päästöjen aiheuttavan haittaa, haitan arviointi tulee olla kattava ennen ympäristöluvan myöntämistä. Ja on huomioitava, että ei yhtä ympäristötavoitetta (vihreä siirtymä) edistäessä saa aiheuttaa merkittävää haittaa muille ympäristötavoitteille (DNSH: Do No

Significant Harm, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ei merkittävää haittaa –periaate).

Tällä tarkistamismenettelyllä ei tule alentaa luvan myöntämiskynnystä, siitä tulee valvovan viranomaisen huolehtia. Lain 49§ luvan edellytysten tulee kaikkien täytyä luvan myöntämishetkellä, eli lupaan ei tule laittaa 71§ perusteella ehdollisena, jossa viitataan tarkistusmenettelyyn. On hyvin epävarmaa, että uusi teollisuuden ala muuttaisi teollista prosessia uuden BAT- toiminnan käyttöönottamiseksi tarkistusmenettelyn seurauksena ellei tuota BAT- toimintatapaa määritetä jo ympäristöluvassa.

Lisäksi tulisi selkeyttää mitä seurauksia voi tarkistusmenettelystä löydetyillä puutteilla olla, ja miten lupaviranomainen toteuttaa tarkistuksen. Jos valtionhallinnossa tullaan jatkamaan etätarkistustoimintaa myös tämän tarkistusmenettelyn kohdalla, ei 71§:n lisäystä lakiin voi pitää ympäristön pilaantumista estävänä.

Puhtaan meren puolesta esittää, että uuden 71§:n tarkistamismenettelyn tulee koskea myös kunnan ympäristösuojeluviranomaisia. Perustelemme asiaa sillä, että esim. kaupungeissa, joissa on satamatoimintaa kunta on tähän mennessä ollut satama-alueelle ympäristöluvassa myöntävä taho. Lisäksi kaupungit luvittavat vaarallisten jätteiden kierrätyslaitoksia. Usein kuntien ympäristöluvut ovat aktiivisten kuntalaisten arvioitavana ja seurattavana, joten esim. jätevesipäästöjen tarkistusmenettelyn tulee ulottua myös kunnan luvittamaan toimintaan.

**Näkemyksenne 88, 91 ja 125 §:ään ehdotettavista muutoksista?**

**Vad är åsikt om de ändringar som föreslås i 88, 91 och 125 §?**

-

**Näkemyksenne ympäristölupahakemuksesta pyydettäviä lausuntoja koskevan 42 §:n muutosehdotuksesta?**

**Vad är er åsikt om förslaget till ändring av 42 § om utlåtanden som begärs om ansökan om miljötillstånd?**

Muutos ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 ja 3 momentteihin kunnan terveydensuojeluviranomaisen kuulemiseksi vain tilanteissa, joissa se on katsottava tarpeelliseksi, herättää kysymyksen kuka määrittää tarpeellisuuden. Jos kyse on kunnassa tapahtuvasta toiminnasta, pidämme tarpeellisena kunnan viranomaisten kuulemista, ja kunnan viranomaiset voivat varmaan itse määrittää haluavatko he tulla kuulluksi.

**Näkemyksenne ympäristönsuojeluasetukseen ehdotettavista muutoksista?**

**Vad är er åsikt om de ändringar som föreslås i statsrådets förordning om miljöskydd?**

-

**Voitte esittää tässä muut kommenttinne esitysluonnoksesta:**

**Här kan ni lämna övriga kommentarer om propositionsutkastet:**

8.11.2024 Sidosryhmätilaisuudessa tuotiin esille, ettei tämä lakimuutos koskettaisi vesistöjä, ja että VPD rikkomusmenettelyssä edetään käynnistämällä oma lainsäädäntöhanke.

Toivomme tämän asian selvittämistä lain valmistelun edetessä.

Kärki Anne

Puhtaan Meren Puolesta Ry - Anne Kärki hallituksen puheenjohtaja